

Sikkerhetsdatablad AMBIO Natriumbisufitt 20%

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

1.1. Produktidentifikator

Produktnavn : AMBIO Natriumbisufitt 20%
 EU-identifikationsnummer : 016-064-00-8
 EU nr : 231-548-0
 CAS-nr : 7631-90-5

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Relevante, identifiserte bruksområder

Hovedbrukskategori : Profesjonell bruk
 Bruk av stoffet/blandingen : Avkloring /deklorinerings av sjøvann og ferskvann i drikkevannssystemer.

Bruk som blir frarådd

Ingen ytterligere informasjon foreligger

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Ambio Ingeniørtjenester AS
 Godesetdalen 10, 4034 Stavanger
 Norway - Norge
 T +47 51446400 - F +47 51446401
post@ambio.no

Kontaktperson : Bjørn Pedersen (E-mail: bjornp@ambio.no)

1.4. Nødtelefonnummer

Land	Organisasjon/Firma	Adresse	Nødtelefon
Norge	Giftinformasjonen Directorate of Health and Social Affairs	P.O. Box 7000, St. Olavs Plass 0130 Oslo	112/ +47 22 59 13 00

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering iht. forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

Ikke klassifisert

2.2. Merkingselementer

Merking i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

EUH setninger : EUH031 - Ved kontakt med syrer utvikles giftig gass
 EUH210 - Sikkerhetsdatablad er tilgjengelig på anmodning
 Oppført i Vedlegg VI : EU-identifikationsnummer : 016-064-00-8

2.3. Andre farer

Dette stoffet/blandingens oppfyller ikke PBT-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII
 Dette stoffet/blandingens oppfyller ikke vPvB-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.1. Stoff

Ikke anvendelig

3.2. Stoffblandinger

Navn	Produktidentifikator	%	Klassifisering iht. forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]
vann	(CAS-nr) 7732-18-5 (EU nr) 231-791-2 (REACH-nr) N/A	80	Ikke klassifisert
natriumhydrogensulfitt ... %, natriumbisulfitt ... %	(CAS-nr) 7631-90-5 (EU nr) 231-548-0 (EU-identifikasjonsnummer) 016-064-00-8 (REACH-nr) 01-2119524563-42	20	Acute Tox. 4 (Oral), H302

Merknad B: Enkelte stoffer (syrer, baser osv.) blir brakt i omsetning i vandige løsninger i ulike konsentrasjoner og disse løsningene krever derfor ulik klassifisering og merking siden farene vil variere ved de ulike konsentrasjonene. I del 3 har oppføringer med merknad B en generell betegnelse av typen «salpetersyre ... %». I disse tilfellene skal leverandøren på etiketten angi den prosentvise konsentrasjonen på løsningen. Med mindre dette er angitt annetsteds, forutsettes det at den prosentvise konsentrasjonen beregnes på grunnlag av masse/masse.

H-setningenes klartekst, se under seksjon 16

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

- FØRSTEHJELP generell : Ikke gi noe å drikke hvis personen er bevisstløs. Ved illebefinnende, oppsøk en lege (vis om mulig etiketten).
- FØRSTEHJELP etter innånding : Ved pustevansker, flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
- FØRSTEHJELP etter hudkontakt : Vask huden med såpe og vann. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
- FØRSTEHJELP etter øyekontakt : Skyll straks med rikelige mengder vann i opptil 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
- FØRSTEHJELP etter svelging : Skyll nese, munn og svelg med vann. FREMKALL IKKE BREKNING! Kontakt lege øyeblikkelig.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

- Symptomer/skader etter innånding : Innånding av damper kan irritere luftveiene.
- Symptomer/skader etter hudkontakt : Langvarig kontakt kan forårsake lett irritasjon.
- Symptomer/skader etter øyekontakt : Sprut i øynene kan forårsake irritasjon.
- Symptomer/skader etter svelging : Inntak kan forårsake kvalme, brekninger og diaré.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Ingen spesifikke førstehjelpstiltak angitt.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

- Egnede brannslukningsmidler : Ta hensyn til omgivende materialer ved valg av brannslukkingsmiddel. Vandusj, -tåke eller -dis, Karbondioksid. Tørt pulver. Skum.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

- Brannfare : Ikke brannfarlig iht. gjeldende regelverk.
- Farlige nedbrytingsprodukter i tilfelle brann : Karbondioksid (CO₂). Karbonmonoksid (CO). Svovelholdige gasser (SO_x).

5.3. Råd til brannmannskaper

- Brannslukningsinstruksjoner : Bruk vannspray eller damp for å kjøle ned utsatte containere.
- Beskyttelse under brannslukking : Gå ikke inn på brannområdet uten skikkelig personlig verneutstyr, inklusiv åndedrettsvern.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

- Alminnelige forholdsregler : Sørg for god ventilasjon. Unngå hud- og øyekontakt.

For personell som ikke er nødpersonell

- Verneutstyr : Bruk verneklær som beskrevet i avsnitt 8 i dette sikkerhetsdatabladet.
- Nødsprosedyrer : Hold uvedkommende borte fra fareområdet.

For nødhjelpspersonell

- Verneutstyr : Skaff rengjøringspersonalet egnet verneutstyr.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Unngå utslipp i kloakk og drikkevann.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

- Til opprydding : Alt avfall samles opp i egnede og merkede beholdere og destrueres i henhold til gjeldende lokalt regelverk.

Rengjøringsmetoder : Absorberes med inaktivt materiale som vermikulit, sand, dolomitt, diatomene etc. Innleveres til godkjent mottakssted/firma. Oppsamlet materiale leveres i lukkede og merkede beholdere til godkjent fylling eller mottaksstasjon.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Avfall behandles iht. avsnitt 13.

AVSNITT 7: HÅNDTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Forsiktighetsregler for sikker håndtering : Benytt nødvendig verneutstyr - se avsnitt 8. Sørg for god ventilasjon ved arbeid som fører til utvikling av damp. Unngå kontakt med huden og øynene. Vask hendene og ethvert annet eksponert område med mildt såpevann, før du spiser, drikker, røyker, og før du forlater arbeidet.

Hygieniske forhåndsregler : Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaringsbetingelser : Hold beholderen tett lukket. Beskytt mot frost. Oppbevares tørt.
Uforenlige materialer : Se avsnitt 10 om inkompatible materialer.
Lagringstemperatur : 10 - 35 °C

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Kontakt leverandøren for tilleggsopplysninger.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

natriumhydrogensulfitt ... %, natriumbisulfitt ... % (7631-90-5)		
Norge	Lokalt navn	Natriumhydrogensulfitt
Norge	Grenseverdier (AN) (mg/m ³)	5 mg/m ³

Ytterligere informasjon : Personlig verneutstyr skal velges i henhold til CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.

8.2. Eksponeringskontroll

Personlig verneutstyr : Hansker. Vernebriller.
Håndvern : Hansker anbefales ved langvarig bruk. Neopren, nitril, polyetylen eller PVC. Materialets tykkelse: >0,20mm. Gjennombruddstid: >480min. STANDARD EN 374
Øyebeskyttelse : Vernebriller med tett sidevern eller sikkerhetsbriller. STANDARD EN 166
Hud- og kroppsværn : Bruk egnede verneklær for beskyttelse ved mulig hudkontakt
Åndedrettsvern : Åndedrettsvern er ikke påkrevet ved normal bruk. Ved utilstrekkelig ventilasjon, bruk et uavhengig åndedrettsvern. Maske med kombinasjonsfilter BRUN A og GUL E (organiske og sure gasser/damper). Standard EN 149

Andre opplysninger : Ikke spis, ikke drikk og ikke røyk under bruk.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form : Væske
Farge : klar.
Lukt : karakteristisk.
Luktterskel : Ingen data tilgjengelige
pH : 3,5 - 5
Relativ fordampningshastighet (butylacetat=1) : Ingen data tilgjengelige
Smeltepunkt : Ingen data tilgjengelige
Frysepunkt : Ingen data tilgjengelige
Kokepunkt : Ingen data tilgjengelige
Flammepunkt : Ingen data tilgjengelige
Selvantennelsestemperatur : Ingen data tilgjengelige
Nedbrytningstemperatur : Ingen data tilgjengelige
Antennelighet (fast stoff, gass) : Ikke brannfarlig
Damptrykk : Ingen data tilgjengelige

Relativ damp tetthet ved 20 °C	: Ingen data tilgjengelige
Relativ tetthet	: Ingen data tilgjengelige
Massetetthet	: 1,26 g/cm ³
Løselighet	: Lett oppløselig i vann.
Log Pow	: Ingen data tilgjengelige
Viskositet, kinematisk	: Ingen data tilgjengelige
Viskositet, dynamisk	: Ingen data tilgjengelige
Eksplorative egenskaper	: Ikke eksplosiv.
Brannfarlige egenskaper	: Ikke brannfarlig.
Eksplasjonsgrenser	: Ingen data tilgjengelige

9.2. Andre opplysninger

Krystalliseringsstemperatur : ~20°C.

For natriumbisulfitt skjer frysepunktsnedsettelsen med økt konsentrasjon frem til metningspunktet (~43 % ved 20 °C).

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Ingen reaktive grupper.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Ved kontakt med syrer utvikles giftig gass.

10.4. Forhold som skal unngås

Ingen farlige reaksjoner er kjent.

10.5. Uforenlige materialer

Nitritter. Nitrat. Natriumsulfid. Syrer. Sterke oksidasjonsmidler.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk. Ved termisk spaltning over 120°C av inndampet løsning dannes svoveldioksid.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Informasjon om toksikologiske effekter

Akutt giftighet : Ikke klassifisert

vann (7732-18-5)	
LD 50 oral rotte	90000 mg/kg kroppsvekt
natriumhydrogensulfitt ... %, natriumbisulfitt ... % (7631-90-5)	
LD 50 oral rotte	1630 mg/kg

Etsing/hudirritasjon	: Ikke klassifisert pH: 3,5 - 5
Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon	: Ikke klassifisert pH: 3,5 - 5
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	: Ikke klassifisert
Skader på arvestoffet i kjønnceller	: Ikke klassifisert
Kreftframkallende egenskap	: Ikke klassifisert
Reproduksjonstoksicitet	: Ikke klassifisert
STOT – enkelteksponering	: Ikke klassifisert
STOT – gjentatt eksponering	: Ikke klassifisert
Aspirasjonsfare	: Ikke klassifisert

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Økologi - generell : Produktet skal ikke merkes som miljøfarlig i henhold til gjeldende regelverk. Dette utelukker ikke at tilfeldige større utslipp eller ofte gjentatte mindre utslipp kan ha en skadelig eller forstyrrende innvirkning på miljøet. Store mengder av produktet kan påvirke pH i vannmiljøet med risiko for skadevirkninger for vannorganismer.

natriumhydrogensulfitt ... %, natriumbisulfitt ... % (7631-90-5)	
LC50 fisk 1	240 mg/l (96 timer - Gambusia affinis - Myggfisk)
EC50 Daphnia 1	18 mg/l

natriumhydrogensulfitt ... %, natriumbisulfitt ... % (7631-90-5)

IC50 Alge 8 mg/l

12.2. Persistens og nedbrytbarhet**AM BIO Natriumbisulfitt 20% (7631-90-5)**

Persistens og nedbrytbarhet	Produktet inneholder vesentlig uorganiske forbindelser og bionedbrytning er derfor ikke relevant.
-----------------------------	---

12.3. Bioakkumuleringsevne**AM BIO Natriumbisulfitt 20% (7631-90-5)**

Bioakkumuleringsevne	Ikke bioakkumulerbar.
----------------------	-----------------------

12.4. Mobilitet i jord**AM BIO Natriumbisulfitt 20% (7631-90-5)**

Økologi - jord/mark	Produktet er vannløselig og kan spres i vannmiljøet.
---------------------	--

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**AM BIO Natriumbisulfitt 20% (7631-90-5)**

Dette stoffet/blandingen oppfyller ikke PBT-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII

Dette stoffet/blandingen oppfyller ikke vPvB-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII

Bestanddel

vann (7732-18-5)	Dette stoffet/blandingen oppfyller ikke vPvB-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII
------------------	--

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger : Ingen kjente.
 Ytterligere informasjon : Unngå utslipp til miljøet

AVSNITT 13: DISPONERING**13.1. Avfallshåndterings-metoder**

Regional lovgivning (avfall) : Produktet er ikke farlig avfall.
 Anbefalinger for avfallsbehandling : Avhendes i henhold til gjeldende lokale/nasjonale sikkerhetsregler.
 Ytterligere informasjon : Den oppgitte EAL-kode er veiledende og avhengig av hvordan avfallet er oppstått. Sluttbruker må selv vurdere valg av riktig kode.
 Økologi - avfallstoffer : Unngå utslipp til miljøet.
 Europeisk avfallsliste (EAL) kode : 06 03 14 - andre faste salter og saltløsninger enn dem nevnt i 06 03 11 og 06 03 13

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

I henhold til kravene fra ADR / RID / IMDG / IATA / ADN

ADR	IMDG	IATA	RID
14.1. FN-nummer			
Ingen farlig gods i.h.t. transportbestemmelsene			
14.2. FN-forsendelsesnavn			
Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig
14.3. Transportfareklasse(r)			
Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig
Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig
14.4. Emballasjegruppe			
Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig
14.5. Miljøfarer			
Miljøskadelig : Nei	Miljøskadelig : Nei Maritim forurensningskilde : Nei	Miljøskadelig : Nei	Miljøskadelig : Nei
Det foreligger ingen tilleggsinformasjoner			

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle transportsforholdsregler : Ingen særskilte forholdsregler

- Veitransport

Ingen data tilgjengelige

- Sjøfart

Ingen data tilgjengelige

- Luftfart

Ingen data tilgjengelige

Jernbanetransport

Ingen data tilgjengelige

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

IBC-kode : Ingen IBC-kode for bulktransport offshore (MARPOL).

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER**15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen****eu-forskrifter**

Inneholder ingen stoffer underlagt Vedlegg XVII sine begrensninger

Inneholder ikke stoff på REACH sin kandidatliste

Inneholder ikke noe stoff som er oppført i REACH sitt Vedlegg XIV

Nasjonale forskrifter

Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger EU-forordning 453/2010/EF, 1907/2006 (REACH), 1272/2008/EF (CLP), 790/2009/EF. Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). Transport av farlig gods: ADR/RID, IMDG, IATA/ICAO

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Det er ikke foretatt noen kjemikaliesikkerhetsvurdering

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Datakilder	: Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger EU-forordning 453/2010/EF, 1907/2006 (REACH), 1272/2008/EF (CLP), 790/2009/EF. Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). Transport av farlig gods: ADR/RID, IMDG, IATA/ICAO.
Utgivelsesdato	: 10/05/2011
Redigert	: 20/01/2016
Erstatter	: 07/08/2013
Versjon	: 3.0
Signatur	: K. Dyreskog

Full tekst på H- og EUH setninger:

Acute Tox. 4 (Oral)	Akutt giftighet (oral) Kategori 4
H302	Farlig ved svelging
EUH031	Ved kontakt med syrer utvikles giftig gass
EUH210	Sikkerhetsdatablad er tilgjengelig på anmodning

Opplysningene i dette sikkerhetsdatablad er basert på vår nåværende kunnskap og på gjeldende regelverk og nasjonal lovgivning. Informasjonen er basert på sist tilgjengelige data og er kun gjeldende for produktets tiltenkte bruksområde.